

Barcelona, 13 de juliol de 1928

L'Esquella de la Torratxa

ANY 11 - Núm 2560 - 15 cts. - Atrassats 30

PLAT DEL DIA

Sang i fetge a la biscaïna

TEATRE COMIC

Avui i tots els dies

Manuel Sugrañes

presenta el gran espectacle

Pout-Pourri

Els millors quadros de les
millors Revistes

i el sensacional número de gran éxit:

GEORGE MARK
amb els seus tres lleons ferotges

Butaques a 5 pessetes

Seients numerats a 2 pessetes

Blenorràgics:

No ho dubteu. El guariment de la vostra purgació està amb els

Cachets Neisserinos

Exit garantit. Tractament ràpid, discret i sense molèsties

Venda: Farmàcies i Centres d'específics

Preu de la capsula: 5'50 pessetes

TRENCATS

temps i diner, no deveu comprar cap aparell sense visitar abans aquesta casa.

Tingueu sempre present que, els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnia en homes, dones i criatures, són els de la casa TORRENT. Sense traves ni elàstics enfarfegosos de cap mena. No molesten ni embarassen, deixant que hom es mogui lliurement i faci els treballs mes durs i pesats, sense la més petita molèstia. Si voleu estalviar salut,

CASA TORRENT - 13, Unió, 13 - BARCELONA

BICICLETES ESPORTS
ACCESORIS

SANROMÀ

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

DEMANEU TARIFES DE PREUS

ANTONI LOPEZ

IMPRESSOR

Carrer de l'Om, 8

BARCELONA

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inutilment de les dites malalties, gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Caxxets del Doctor Soivre**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa.

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acné*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Soivre**, que són la medicació depurativa ideal i perfecta, perquè actuen regnant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundós, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potencials del Dr. Soivre**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medulla i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sòkatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 54 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentrellament, tractament i guariment de les dites malalties.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

UN CRIT EN LA CALMA

A calor. Es ben cert. Fa molta calor. La gent quasi camina pels carrers amb mandra, en un estat de depressió tristíssim... Fa pena. L'orxata valenciana ha esdevingut el nostre *manà*; el ventall, la nostra bandera; l'airet de la matinada, el nostre desig, la nostra illusió. "Qui vol que pensi en res amb aquesta "calda"?, ens ha dit algú, quan nosaltres, sincerament hem preguntat: "Què, què es prepara de nou"?

La calor, la mandra, les ganes de seure en una cadira estiuenca, sota l'ombra d'un para-sol o d'un arbret, l'anar espitregat, sense la molèstia dels mitjons, les sabates, el coll de la camisa, el barret i l'armilla... Res, quasi nus i de cara al dolç no fer res... Ves quina excusa per als nostres homes d'acció:

—No podem fer res... Qui vol que pensi en res amb aquesta "calda"? La gent es fora. Estiueja. Fins l'hivern no hi ha res a fer...

—I a l'hivern?

—Ah, llavors sí!... Es preparen quatre temporades de teatre català; hi haurà més concerts a l'Orfeó, es llançaran al carrer més llibres, més novel·les, més llibrets de poesies, amb censura eclesiàstica, s'anirà als balls de l'Artístic i als de l'Aurigenma...

—Però, d'allò què?

—Què és d'allò?

—Home, d'allò... De fer quelcom pràctic, de fer quelcom d'acció, que doni a entendre que es viu i que s'anima, que hi ha voluntat de donar-se a conèixer, de dir que encara som aquí...

—Ui, jove!... Això pensa ara amb la calor que fa? Tiri, home, tiri... Que no ho veu que ara tot és tranquil·litat i bons aliments... Agafi el tren dels marits, tiri amunt i avall, per tota la costa hi trobarà les distingidíssimes famílies del senyor A i del botiguer B. Ella, la dona, està grassa, els nois primos, molt primos... El noi gran és sec i està negre com el carbó de tant torrar-se al sol; la noia prima, quasi sense cabells i amb el nas vermell i recargolat... La

dona llegeix la moda de l'any que ve, el noi no llegeix res més que la "Gaceta Deportiva"; la noia canta tothora: "Rosó... Rosó..." L'home treballa a Barcelona i pren la fresca els vespres al poblet de la muntanya o de vora mar... Aquesta família és com totes les altres famílies, viuen bé, es troben bé en aquesta calma i en aquesta pau... Es sua, es passa l'estiu, es va fent. No poden sentir inquietuds de cap mena, si els que estan obligats a donar-los-hi no les hi fan sentir... Quan en altres estius s'ha volgut commoure la gent, bé ho han fet... Ara tothom té la cara grassa i els sentiments atuits... No passa res. Ningú no té cap pretensió de res.

—Això és tràgic, dolorós, repugnant...

—No s'exalti, jove, no s'exalti... Veu, el cap calent no prova. Prengui una taronjada, prengui una llimonada... L'aire, la fresca...

—Així, no es pot viure.

—Millor que abans.

—Però anem cap a la davallada.

—Estigui tranquil. Que hi anem amb tartana.

En mig d'aquesta serenitat desagradable, en mig d'aquesta pau d'estiu, no hi ha res que faci vibrar ningú. Es a dir, sí, passa per l'horitzó una oreneta que porta al bec una inquietud—"Vida interior d'un escriptor", de Joan Puig i Ferrer—, però passa tan alta i orgullosa que ningú no l'albira. És un esgarip, un crit donat en mig del desert espiritual de casa nostra.

FRANCESC MADRID

MES DE LA PLAÇA DE CATALUNYA

Ja fa temps—quan començà a entreveure's en què acabarien les obres de la Plaça de Catalunya— que el poble lligà estretament aquesta plaça a aquell drama ripsós i poca solta que és el Tenorio.

Deia el voble, que sempre té un bon sentit admirable en parlar de la Plaça de Catalunya:

—Sembla l'acte quart del Tenorio.

Altres comparaven la famosa Plaça amb un pessebre. I eró aquests no tingueren èxit. No obstant, la Plaça de Catalunya, amb els seus arbrets, les seves coves i les seves muntanyetes, ha semblat més d'una vegada un pessebre.

Ara, però, amb la collocació de les estàtues, ha triomfat definitivament la primera interpretació.

Ara la Plaça de Catalunya torna a semblar el Tenorio, però no l'acte quint: tot el Tenorio.

Aquella cerveseria que s'ha inaugurat a la vorera de la Maison Doré és l'Hosteria del Laurel.

La reixa aquella del carrer de Vergara, o, millor dit, de les obres del tren de Les Planes, és el convent on Donya Agnès llegeix la carta.

La casa de Telèfons—un dels edificis més antiestètics de Barcelona—és la Quinta de don Juan. Al davant, amb un xic d'imaginació, aquell safareig de la Plaça de Catalunya pot convertir-se en el Guadalquivir.

I, finalment, les estàtues, amb els arbres i l'herba, fan un cementiri ideal.

Qui sap! Potser l'Ajuntament ha pensat, en traçar la Plaça de Catalunya, retre un homenatge pòstum a Zorrilla.

VIRAI

CAPRICIS I PARADOXES

LA RAMBLA ENFARFEGADA

Ara, a la caiguda de la tarda, un dels més bells espectacles ciutadans són les terrasses dels cafès. Diríeu que gairebé és l'única cosa que redimeix la ciutat de l'ensopiment estiuenc. Als desvagats elegants que, els ulls somniosos i el cigarret als dits, contemplen indiferents, passar la vida, s'hi afegeixen les dames acabades de maquillar, com a nines precioses. Embolcallats amb la boira lleugera dels tuls i de les sedes, hom endevina la nuditat dels cossos embrunits, a la moda, o amb blancors de perla i empallidiments de lluna...

Les copes, de formes rares i meravelloses, com calzes de flors cristallitzats; els gelats d'or, de vori o de sang presa; els líquids verds, vermells, color de núvol o color de mar... formen tots plegats una bella simfonia de colors.

Quan les llums s'encenen diríeu que tot encara es valoritza. En algunes terrasses els reflexes dels fanalets xinesos—groc, taronja, violeta, lila...—dóna al conjunt un aspecte feèric, d'escenografia o de somni. Entre les sedes dels vestits, l'or de les joies i la llum tan rica de crematismes, les dones semblen més que mai ídoles inacessibles i llunyanes. Al fons del cafè o del restaurant, la música, dringant o avellutada, dona a l'espectacle un encís més subtil, gairebé torbador...

Que diguin el que vulguin els erudits i els hellenistes. Aquest espectacle basta per a convèncer a qualsevol que la vida moderna és molt més suau que la vida antiga. L'home modern és molt més refinat que un grec o que un romà de la més escandalosa decadència. Petronius avui ens semblaria un pobre dependent de merceria. Les gràcies de Grècia, no tenen cap gràcia comparada a la d'una vil cortesana d'avui, en dipositar entre els llavis, ungit per la barreta, una gota d'or pres d'un gelat de rovell...

Però quin contrast, tanmateix, entre l'espectacle d'aquestes terrasses, amples i orejades, i les terrasses d'algun cafè de les Rambles! A la voravia esquifida, les taules s'hi amunteguen. Les cadires, els seients incòmodes—simples

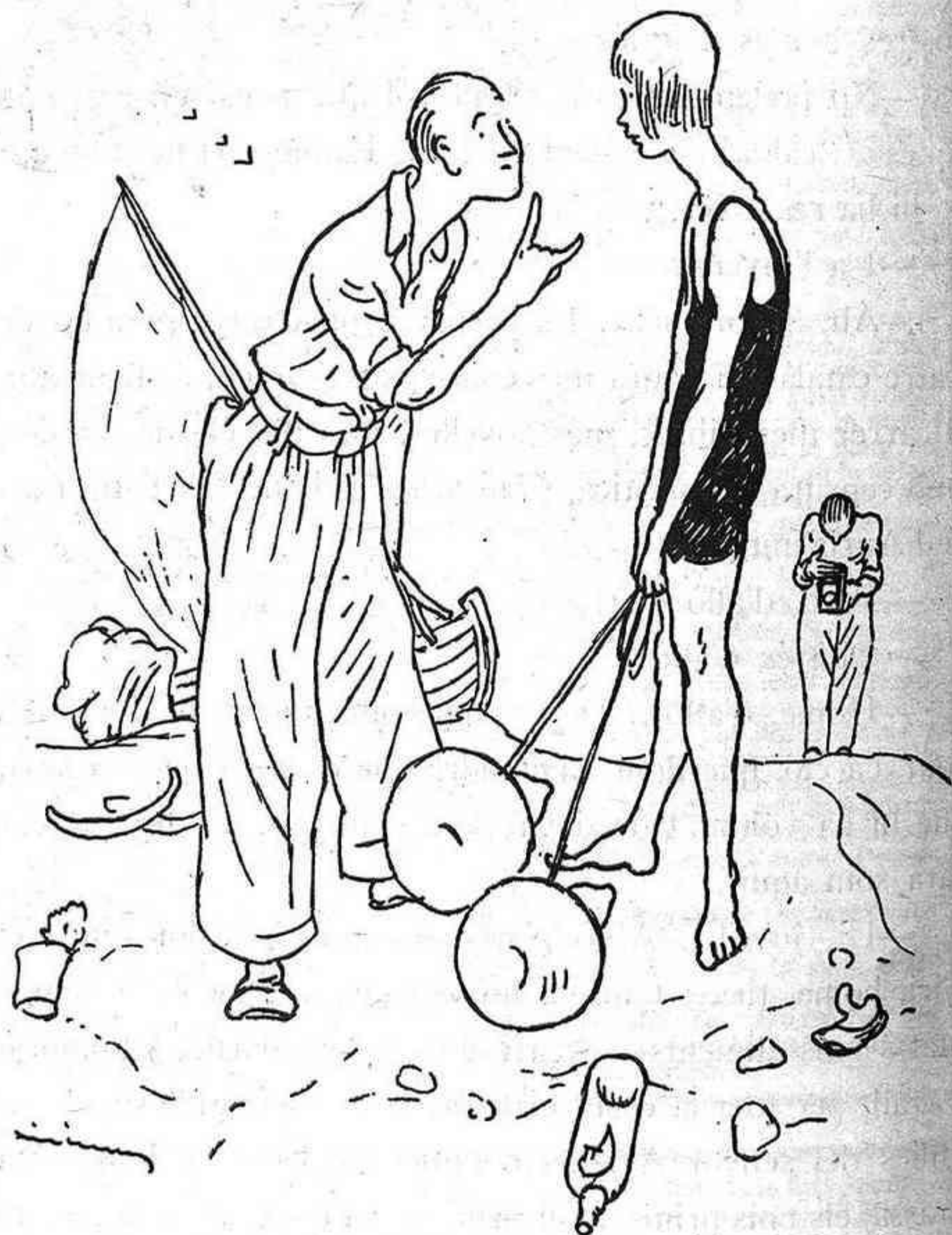
tamborets moltes vegades—s'apiloten els uns contra els altres. Hom no pot estirar-hi les cames. Les dames s'hi encongeixen. Perden llur gràcia, llur eurítmia. Millor dit, les dames—ni que siguin dames cotitzables a la fira de l'amor—ja no s'hi asseuen, si tenen el sentiment de la pròpia senyoria. En les tauletes, ran de la calçada, el liri cristallí de les copes és obert a tots els microbis que dansen i pullulen en l'atmosfera densa de pols, espesseïda per les emanacions de la benzina...

Però això no és l'inconvenient pitjor que tenen algunes terrasses dels cafès de la Rambla. Si els clients s'hi avénen a sofrir-los, ningú no té dret a dir-hi res. El pitjor són els inconvenients que en pateixen els que no en són clients. Hom hi té el pas completament vedat. A la doble o triple filera de tauletes i cadires, cal afegir-hi la nosa dels cirabotes agenollats a terra, dels venedors de dècims que circulen sempre en direcció contrària; dels músics ambulants, palplantats i incommovibles... I encara els cambrers que van i venen, xops de suor, amb un renec als llavis, amb una safata que se'ls gronxa a la mà i que amenaça decantar-se-us a sobre...

La vorera no s'ha fet per a vós, vianant pacífic, que preneu la fresca; ni per a vós, home d'affers que teniu pressa; ni per a vós, que heu d'entrar a fer compres a un dels comerços de la Rambla... Però si no ho és la vorera, tampoc ho és la calçada on circulen rabents, o es deturen quan volen, els taxis, les motos, els "side-cars" i fins els més formidables camions...

Indefens peató de la Rambla, trieu la mort que vulgueu: o l'automòbil rabent, o la safata de gelats del cambrer. No hi ha per a vós altre dilema.

DOMÈNEC GUANSÉ

INDUMENTARIA IGUALITARIA ALS BANYS

—Perdoni. ¿Es vostè el senyor Corrons o és la seva senyora?

ELS HOMES GALANTS

—Però, per què hi ve a aquest poblet tan ensopit? Aquí només hi han que imbècils.

—Oh, jo venia per vostè!

EL "CÀNDID" I "MANON"

"Catalunya Social" està indignada perquè hom ha gosat incorporar a la nostra literatura el "Càndid", de Voltaire, i la "Manon Lescaut", de l'Abat Prevost.

Comprenem, francament, que combatin el "Càndid", ja que el "Càndid" és un llibre que combat la ignorància, la incomprensió, la injustícia i la mala fe. Totes aquestes coses revoltants, per als escriptors de "Justícia Social" són intangibles. En el fons, no és d'això del què viuen? El dia en què el "Càndid", i amb "Càndid" tota l'obra de Voltaire, s'hagi estès bé per Catalunya i hagi amarat la nostra intel·ligència, obra com la que fa "Catalunya Social" no serà ja possible...

Ara, el que ens sembla mentida és que combatin "Manon Lescaut". ¿Què té "Manon Lescaut" que hom pugui combatre-la? N'hi ha prou amb el fet que sigui una novel·la suggestiva i apassionant?

No és immoral i no és irreligiosa. Com no sigui ja immoral o irreligiós parlar d'amor o pintar el cor d'una noia tan velleitosa com encisera.

Però és que creuen de debò que les pàgines de "Manon" poden fer ruboritzar cap noia? Aleshores és que de noia no n'han conegut mai cap. Totes, àdhuc les que van a missa cada dia, són, en el fons, més "Manon" que la mateixa protagonista de l'Abat Prevost.

AQUEST NUMERO HA ESTAT
VISAT PER LA
CENSURA GOVERNATIVA

ESTIUUEIG MAGNIFIC

Encara hi ha gent que no saben com matar el temps: un professor de la Universitat de Colorado i un dels seus col·legues de la Universitat de Texas han marxat cap a l'Àfrica per cercar el bresol de la humanitat.

Excel·lent excusa per a una escapada d'un parell de mesos. Per poder escapar al mal humor de la sogra, als mals de cap de la mainada i a les llagoteries de la muller:

—On vas, estimat meu?

—Vaig a assajar de descobrir on va néixer el primer home. És tan lluny, que tu no m'hi podràs acompanyar...

EL LLIT AMB MUSICA

No es tracta pas del títol de cap vodevil. És un invent que acaba de fer un rellotger suís. De seguida que us fiquen entre els llençols, oiuen tocar una barcarola que us gronxa dolçament. No cal dir amb quin encís us pren la son.

El matí, però, els sons de la marxa del "Tannhauser" us desperten...

No cal dir amb quin aire marcial i optimista us lleveu. El món us sembla petit per conquerir-lo.

UNA LLIÇO

A Barcelona es publica, a intermitències, un periòdic anomenat "El Progreso". La gent, més que per aquest nom el coneix pel de "La Gasetta dels Xinesos".

No volem fer-li el reclam. Volem innovar el lector de l'existència de dit periòdic que l'altre dia ens tirava un grapat de llot al rostre. No ens podia tirar altra cosa.

Aquest periodiquet de vida misèrrima defensa l'actor Jaume Borràs, a qui, segons sembla, atacàvem nosaltres en "un artículo repleto de conceptos groseros y frases de pésimo gusto, en el que se injuria y escarnece a Jaime Borràs, negándole hasta la condición de comediante."

Nosaltres no necessitem donar explicacions. Al senyor que ha escrit aquesta *boutade* de "La Gasetta dels Xinesos" sols li direm unes quantes coses. Les següents: que, a més de no saber escriure, no sap llegir, perquè no entén el que llegeix; que la nota que publicàvem de Jaume Borràs no és injuriosa ni molt menys; que en aquesta nota, al contrari, s'elogien algunes interpretacions d'aquest actos, del que s'aprecien les condicions i els defectes; que això és el que han fet tots els crítics; i que a l'Havana, costum estesa a altres gran poblacions d'Europa i Amèrica, els elogis en la premsa, més que cosa de la redacció, són cosa de l'administració.

Senyor escriptor de "La Gasetta del Xinesos": L'ESQUELLA, en efecte, ha atacat tots els republicans, tots els republicans de pega; tots els que s'han enriquit a l'esquena del poble; tots els que l'han venut i l'han enganyat.

I així seguirem fent-ho.

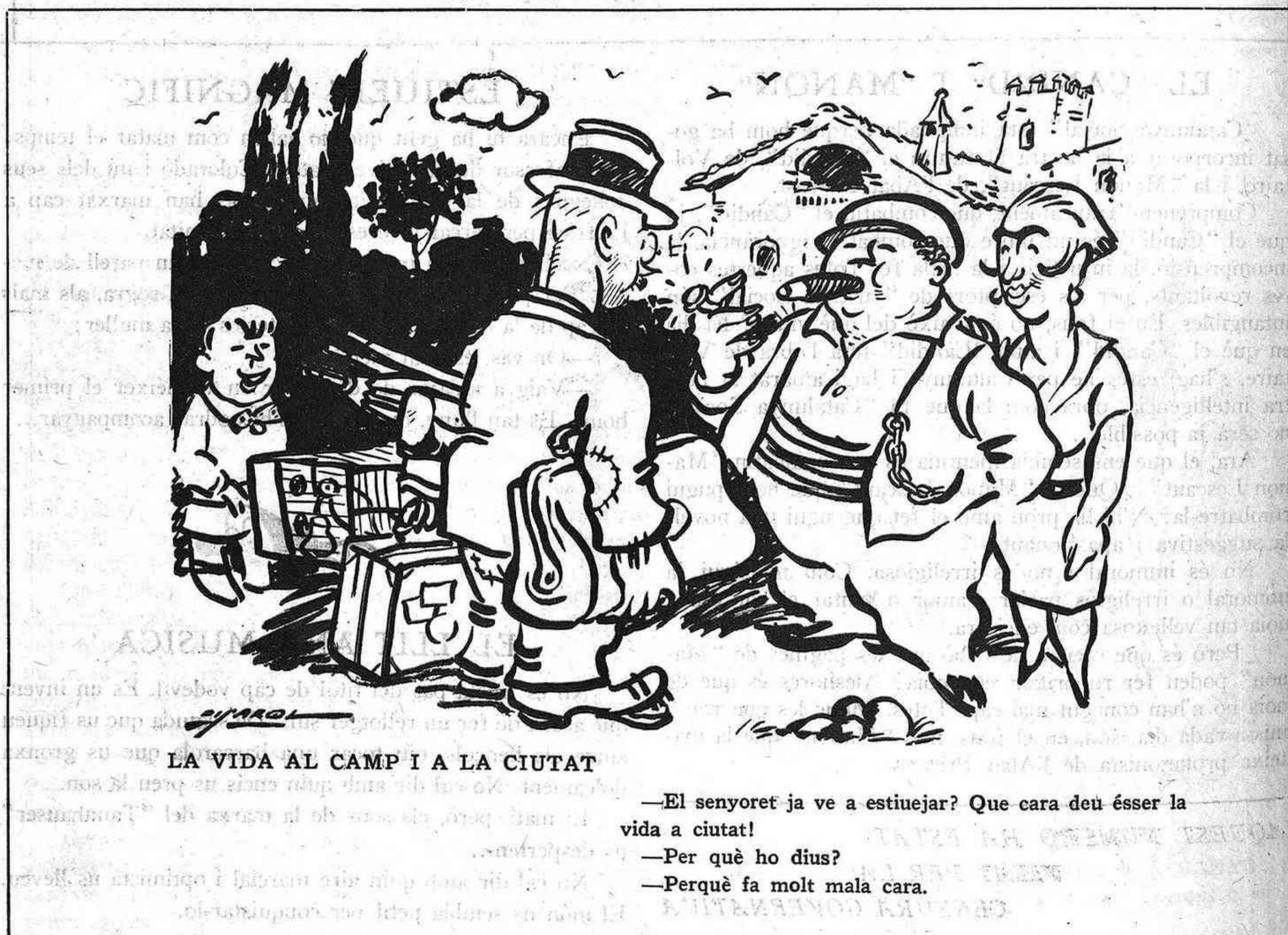

EOXA

Els aficionats al contundent, engrescant i esgarrifant esport de la pinya seca, tingueren el dissabte la seva gran diada, ací i a Sant Sebastià.

En la ciutat de Barcelona—no aixequem cap acta, eh!—es barallaren l'"as" de la pantalla, Hilari Martínez, i l'home que té la cara més plena de bonys del món, Joe Dundee, campió de l'esfera terrenal del pes mig lleuger (welter amb anglès).

La lluita fou quelcom capaç de trencar l'ànima a un faquir o dervitx. Ambdós es lliuraren unes galetes que havien d'esquerdar-los els ossos. Però, potser, ambdós tenien l'ossamenta de diferent material, puix Martínez fou el primer qui acusà "desencolamentus" general, ço que decidí al seu cap de fregues a llançar la tovallola a la gàbia, la qual produí l'efecte d'una bandera blanca en una gran guerra. La tovallola, en funcions més elevades que les d'eixugar uns peus que surten del cubell, provocà un armistici, durant el qual, el "manager" de Martínez declarà solemnement que considerava guanyador Dundee amb tots els ets i uts, i, que, per tant, Hilari se n'anava a clapar, puix patia "magullamiento general sin visibles fracturas". I no diem el pronòstic, perquè això els periodistes sempre ho encertem... però al revés.

LA VIDA AL CAMP I A LA CIUTAT

—El senyoret ja ve a estiuejar? Que cara deu ésser la vida a ciutat!

—Per què ho dius?

—Perquè fa molt mala cara.

A la mateixa vetllada, Girónés féu una cara nova a Tassin; Vitrià i Di-Zea, feren taules; Alís rebé cop baix i fou declarat vencedor d'Oldani per desqualificació. Torres i Jim Terry (anglès del Klott), feren "match" nul.

"Yo me lo hago; yo me lo como..." etc. Uzcudun ha fet això; ha volgut ésser actor i empresari per emportar-se'n la part del lleó.

Però, és allò que diem els catalans: "què sap el gat de fer culleres!" Uzcudun ha cregut que era el mateix organitzar una vetllada de boxa que fer declaracions o llenya al bosc, i n'ha sortit amb les mans al cap.

Com actor, es quedarà sense cobrar. I, com a empresari, haurà d'afegir-hi diners. Es allò de... etc., i pagar el beure.

I pensar que l'home, passà els seus cucs en el combat, ja que l'alemany Haymann, en comptes de boxar, sortí a fer el cranc amb més o menys elegància, i, veureu, Uzcudun ha estat llenyater, però mai li hem conegut qualitats de pescar amb nusos de pèl de cuca. Però allà l'onzè "round", se li escapà a Uzcudun un guant, el qual, amb efectes de cop de roc, topà

amb la closca del campió alemany, el qual caigué rodó com caigué Goliath d'un cop de palet de David. En aquest cas, el mandró fou el braç del boxador basc.

FUTBOL

Ja tenim el "Barça" camí d'Amèrica. Les mentides que ens explicaran quan tornin! Tots diran "macana", "guachindango", "ché, mi amigo" i cantaran tangos amb postura de dolor d'estómac.

Per acomiadar-los, es feren grans festes; hi hagué tiberi, ball i tota classe de "jolgorios".

Van a demostrar les excel·lències del futbol català i a recollir "pesos". A veure si quan tornin cantaran allò:

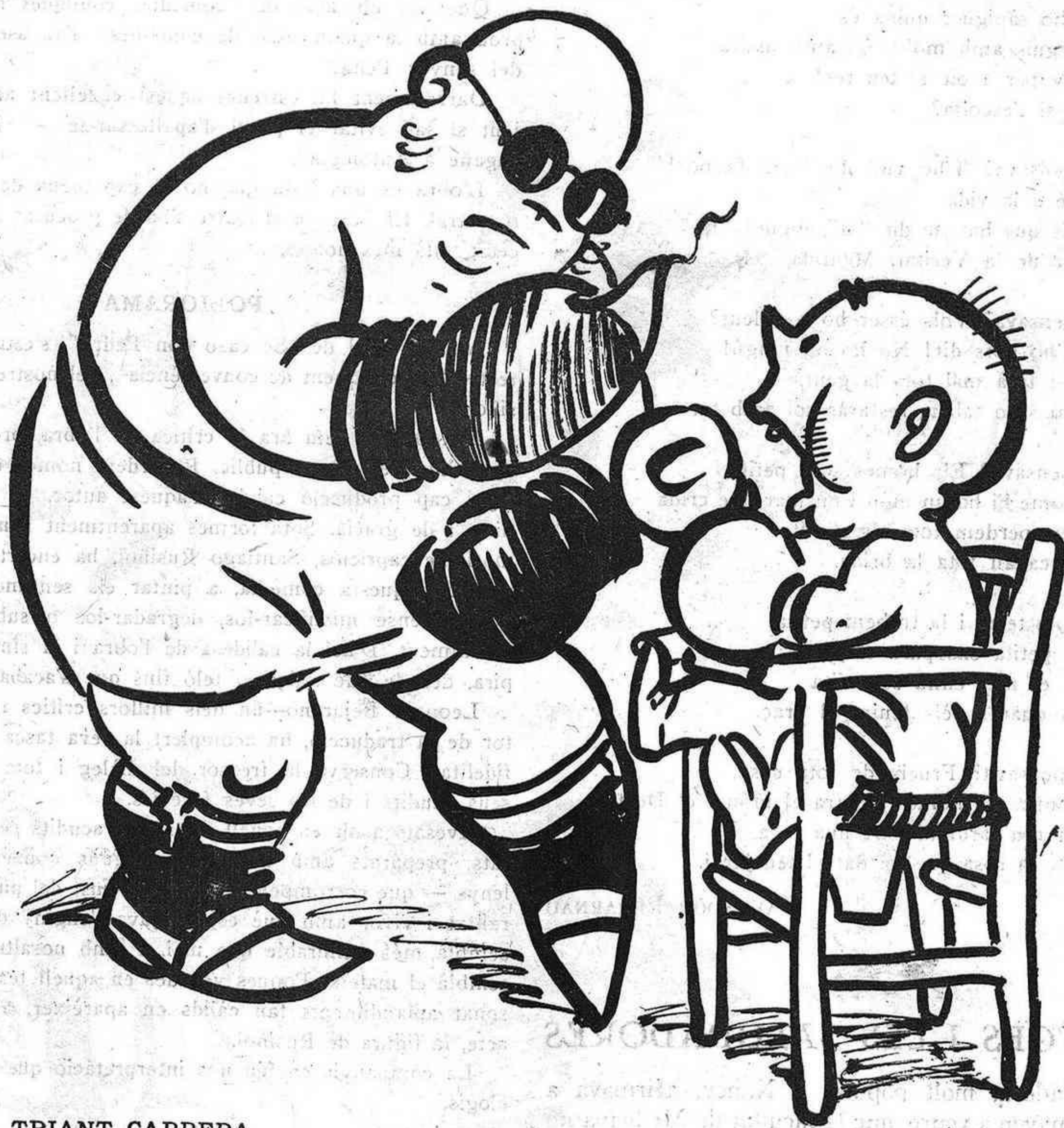
"Yo de las Indias,
traigo un tesoro..."

o bé:

"Canta, vagabundo,
tus miserias por el mundo..."

Tot pot ésser, oi?

JEPET

TRIANT CARRERA

—Com que ara tot està malament, la millor carrera és aquesta.

SAPS QUE PENSAVA?...

Tot és igual al món! Veus? Jo sóc pobre
i et tinc de dí
que més de mig món em sobra.
Mai m'he mogut d'aquí

I n'he vist que han marxat
i han tornat,
i en veure'ls es coneixia
que els dolia
haver marxat.

Tot és igual al món. La sort i la fortuna
no té posada aquí ni allà.
Faràs camí i recularàs tot d'una
quan t'hauries de trobar.

Saps què pensava? Això que tant s'ha dit:
"Cada home té una estrella",
i de tantes i tantes que en brillen a la nit,
fixa't en una. Sabràs mai si és aquella?

I vull que ho sàpigues quina és
I que li preguis amb molta fe, amb molta,
Es tan lluny per a oir el teu res!
Sabràs mai si t'escolta?

Saps què pensava? T'ho vull dir i em fa por!
Per anar bé a la vida,
quan creguis que has de dir "sí", digues "no".
Aprèn a dir de la Veritat, Mentida.

Saps què pensava? Vols ésser bo o dolent?
A mi ja m'ho pots dir! No ho ou ningú!
Si ets bo, et farà mal tota la gent.
Si ets dolent i ho saben, restaràs sol amb tu.

Saps què pensava? Els homes som petits
i en cada home hi ha un món i un mar que crida
i, a vegades, perdem tots els sentits
i donem al cavall tota la brida.

I recorrem la terra i la trobem petita
i una cosa petita ens para el pas;
devorariem el més enllà sens fita
i ni sabem quants pèls tenim al braç.

Saps què pensava? Frueix de tota cosa.
Rebellat contra els homes, contra el món i el Destí.
Però, si en ton jardí hi surt una rosa,
frueix bé de la rosa que ha dat el teu jardí.

SALVADOR PERARNAU

ELS METGES I LES SALUDADORES

Una saludadora, molt popular a Nancy, afirmava a tots els que l'anaven a veure, que la facultat de Medicina no pot ensenyar res de bo als que la freqüenten.

Citada pel tribunal correccional, ha caigut malalta i ha hagut de demanar un certificat facultatiu per ajornar l'afer Vet ací els metges ràpidament venjats.

TIVOLI

"Pare usted la jaca, amigo", estrenada el passat dimarts, és una obra en vers que el seu autor, el senyor Ramos de Castro, qualifica de tragicomèdia bufa.

El públic no la va bufar per un excés de consideració i cortesia.

Veritablement, "Pare usted la jaca, amigo", no té, literàriament parlant, cap interès, cap importància. Teatralment tampoc és gran cosa. Per fer teatre, senyor Ramos de Castro, cal crear situacions, tipus i passions, i tenir unes quantes idees que exposar. Quan no és així, val més quedar-se a casa.

La interpretació, molt bé.

ELDORADO

La companyia de Ramon Peña va estrenant, un dia sí i l'altre també, comèdies còmiques.

Què vol dir això de "comèdies còmiques"? No n'hi ha prou amb la qualificació de comèdies? Tan ase és el públic del senyor Peña?

Darrerament ha estrenat aquest excellent actor — excellent si sap evitar el perill d'apallassar-se — "No hay quien engañe a Antonieta".

L'obra és una cosa que no té cap mena de valor literari o teatral. El riure en el teatre s'ha de procurar per altres procediments més nobles.

POLIORAMA

Amb el títol de "Se casó don Pedro", s'estrenà en aquest teatre "El casament de conveniència", del nostre Santiago Rusiñol.

No cal que fem ara la crítica de l'obra, prou coneguda i aplaudida pel nostre públic. Recordem només que, sense que sigui cap producció cabdal d'aquest autor, és plena d'humanitat i de gràcia. Sota formes aparentment banals i d'un humorisme capriciós, Santiago Rusiñol, ha encertat una vegada més en aquesta comèdia, a pintar els sentiments i la vida, d'avui, sense mistificar-los, degradar-los o subtilitzar-los cerebralment. D'ací la calidesa de l'obra i la simpatia que inspira, des de què s'alça el teló fins que s'acaba.

Leopold Bejarano—un dels millors crítics madrilenys—autor de la traducció, ha acomplert la seva tasca amb una gran fidelitat. Conserva la frescor del diàleg i tota la gràcia dels seus acudits i de les seves facècies.

Avesats a oir en aquell teatre els acudits cerebrals i torturats, preparats amb traïdoria, d'alguns comediògrafs madrilenys — que corrompen ací i allà el gust del públic — la naturalitat i vivor amb què espurnejava l'enginy de Rusiñol, ens semblà més admirable que mai. I amb nosaltres, al públic li semblà el mateix. Poques vegades en aquell teatre hauran resonat aplaudiments tan càlids en aparèixer, al final de cada acte, la figura de Rusiñol.

La companyia en féu una interpretació que mereix tots els elogis.

OLYMPIA

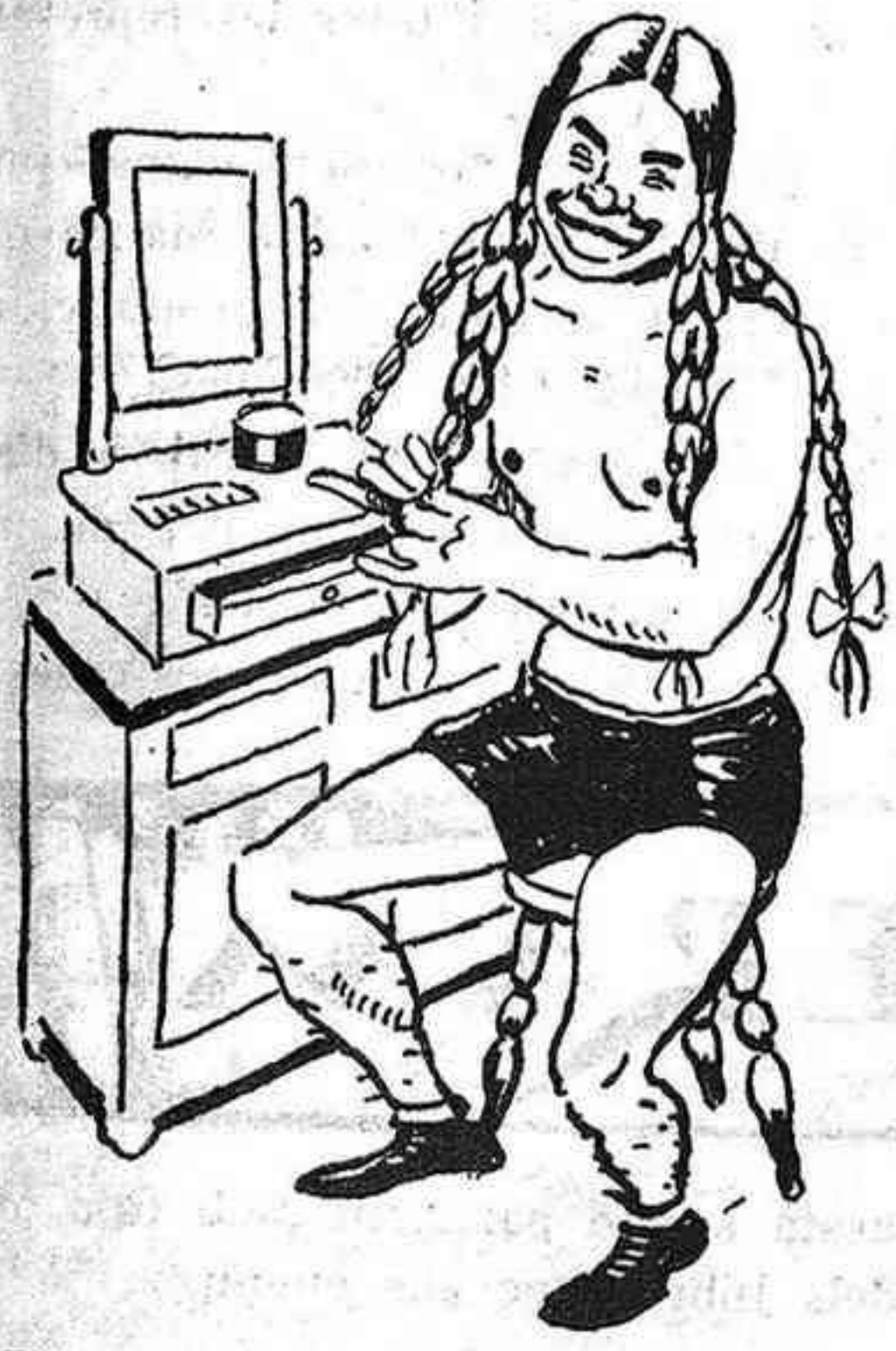
Un esdeveniment. Enric Borràs i Margarida Xirgu donaren en aquest teatre dues representacions extraordinàries el

FRASES FETES DE LA BOXA

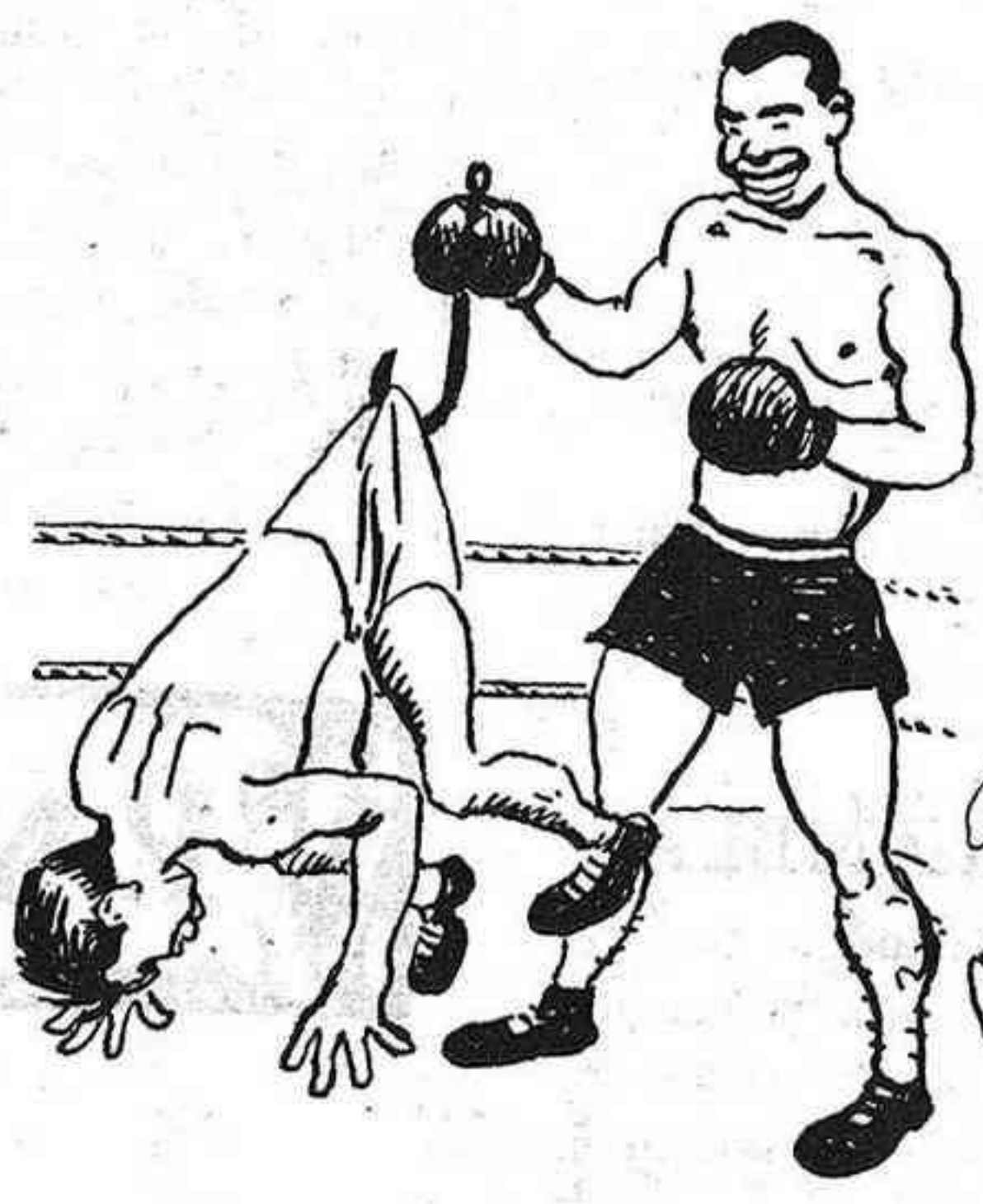

Abans de començar el combat, una pluja de fotògrafs envaeix el "ring"

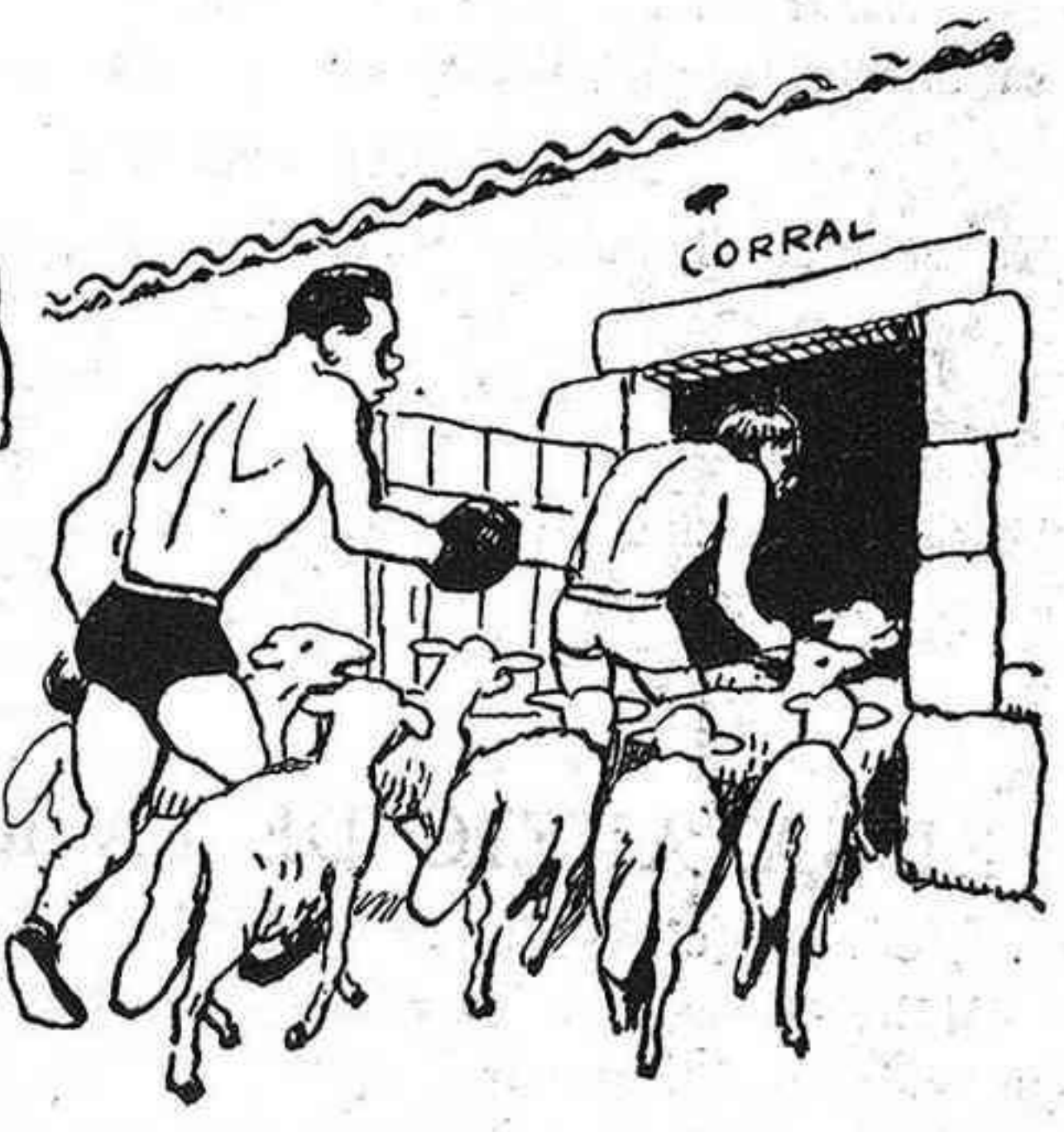
En guàrdia

El campió entrenant-se. (Xistu, com veuran, molt agafat pels cabells)

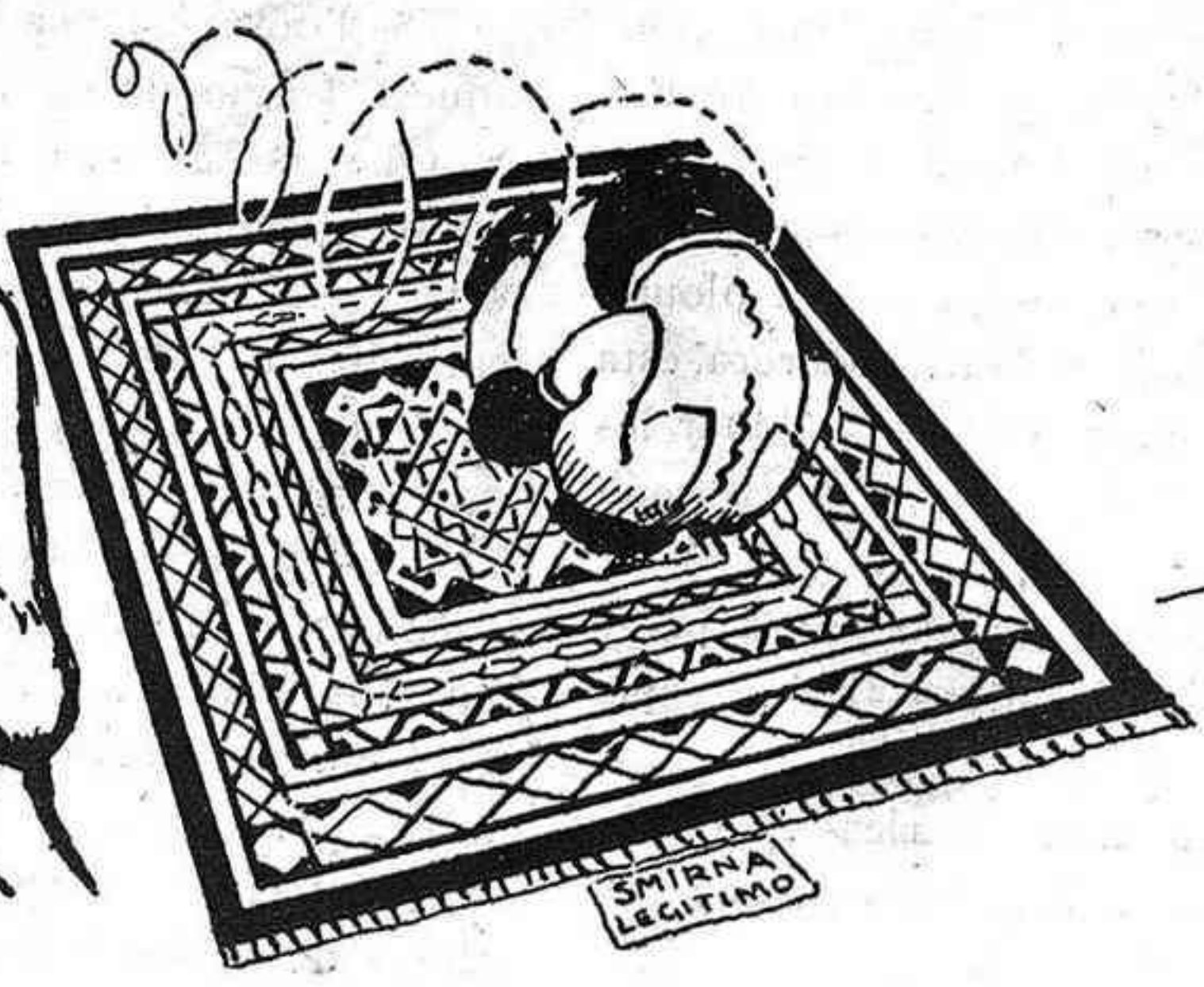
Collocant-li un magnífic "ganxo"

Acorralant el seu adversari

El K. O. es mastegava

Rodant pel "tapís"

L'"abandono"

op 17 90

dimecres i el dijous passats, o sigui ahir i abans d'ahir. Les obres escollides foren "Maria Rosa" i "Terra baixa", en homenatge al gloriós Guimerà.

D'Enric Borràs i Margarida Xirgu n'hem fet nosaltres, i n'ha fet tothom, tots els elogis imaginables. Per la nostra part, ja no sabem quins elogis dir, respecte a aquests artistes, que no hàgim dit infinites vegades.

Fem constar sols una cosa: el teatre estava ple de gom a gom i s'ensorrava d'aplaudiments.

BARCELONA

A l'actriu Irene López d'Herèdia hem d'agrair-li la intel·ligència i el bon gust que posa en escollir les obres del seu repertori.

Darrerament ha reposat "La màscara y el rostro" la bella comèdia de Chiarelli, i "Entre gente bien", de J. W. Somerset Maugham, protestada pels cursis del Poliorama.

POMPEIA

La companyia Claramunt-Adrià ha estrenat "El captaire", drama de Florenci Cornet.

"El captaire" obtingué un èxit molt merescut. És un drama escrit amb un total i absolut coneixement del que ha d'ésser el teatre. Un drama sobri, digne, valent.

Com un autor dels mèrits de Florenci Cornet no es compta entre els autors de Novetats o Romea?

La interpretació, sobretot per part de Claramunt, notable.

PRINCIPAL PALACE

Ha debutat al Palace, Blacaman. Blacaman és un faquir indi que, a més a més dels seus experiments de faquirisme, presenta unes interessantíssimes demostracions d'hipnotisme sobre animals.

Blacaman és una meravella en el gènere. Adorm els lleons amb més facilitat que si es tractés de criatures de bolquers.

BOB

EL SAFAREIG DE LA RAMBLA

—I, doncs, què es diu de nou, amic "Fulano"?

—Moltes coses, però ja podeu comprendre que, a peu dret, no fa gaire bo de parlar...

—Sí, vaja; ja us entenc; voleu dir que potser estariem millor prenent cafè aquí a l'Orient, no?

—Justos; l'heu endevinada.

—Doncs, apa! Som-hi! Què es diu per la Rambla?

—Que el gran "Periquín" està amb tractes amb Lluís Fo-ye per anar de primer actor i director al teatre Líric Català.

Que l'actor de caràcter senyor Cervera forma una companyia a base de la primera actriu Dolors Peris, per anar a Fernando Poo a estrenar dues obres de l'Avelí Artís.

Que Adrià Gual ha lliurat a l'empresa de Romea una obra titulada "La tempesta", que hom diu que farà tronar i ploure.

Que la il·lustre actriu de caràcter donya Maria Morera està estudiant el francès, per tal de poder anar a París a donar les gràcies al ministre d'Instrucció Pública per haver-li concedit les palmes acadèmiques d'or.

Que quan domini l'idioma de Poincaré ho aprofitarà per a representar a França una comèdia de Montero traduïda per Lenormand.

Que l'Ambrosi Carrión col·labora amb Carles Soldevila, l'exquisit autor de "Lili", per adaptar a l'escena catalana "Al agua, patós".

Que Anfós Roure està molt preocupat perquè ha oït dir que volen reformar el calendari, amb la qual cosa en sortiria greument perjudicat, car no podria estrenar una pila de comè-

dies que té preparades, com són: "L'enterrament de la sardina", "La crema de Sant Josep", "El mes de Maria", "La coca de Sant Joan", "La nit de Sant Pere", etc., etc.

Que la Vila i Daví pensen inaugurar la prop vinent temporada de Romea amb una obra dels autors de "L'hereu Riera", si aquests aconseguen posar-se d'acord.

Que l'empresari de Novetats, senyor Canals, no ha signat encara els contractes de l'hivern, perquè té el propòsit d'ajustar els artistes a "bolos", puix el gran nombre de companyies estrangeres que treballaran al teatre del carrer de Casp la vinent temporada, no permetrà donar funcions catalanes més que els dijous a la tarda, que faran la segona part de "La Ventafocs".

Que el conegut actor senyor Ballart (de la casa de l'Herbolari del Rei) pensa abandonar l'ostracisme perquè hi ha crisi de primers actors.

Que l'acreditat industrial d'alta comèdia, senyor Torelló, té el mateix propòsit.

Que Mestres no sap per quin dels dos decidir-se, car vol donar varies representacions de "La Passió i mort de Nostre Senyor Jesucrist" al Liceu, sota la direcció artística del Pare Vallet.

Es diu que l'empresa de Romea, la temporada vinent, vol imitar el malaguanyat empresari Sr. Franquesa, pagant als autors de 200 a 500 pessetes per l'estrena i totes les representacions de la temporada.

No vol de cap manera pagar per representacions, puix l'obra de Màntua li va costar masses pessetes. Ara manca que els autors de primera fila vulguin acceptar les proposicions, puix els temps d'avui no són els del pobre Franquesa.

Que veient com Marsans i Sugranyes no s'acaben d'entendre, "Moraguetes" s'ha ofert per donar-hi un cop de mà, puix ell diu "que no hay otro pa arreglar cuestiones".

I que... quan tornem a prendre cafè us contaré més coses.

En aquesta secció parlarem amb tota atenció dels llibres que ens enviïn.

"Manon Lescaut", per l'Abat Prevost. Traducció catalana de Domènec Guansé. Col·lecció "A tot vent".

No cal fer la crítica d'aquesta novella. Tothom la coneix. Tothom l'ha llegit. S'ha fet popular, però no vulgar.

De l'obra copiosíssima de Prevost, és l'únic que ha quedat aquest fragment de les "Mémoires d'un homme de qualité".

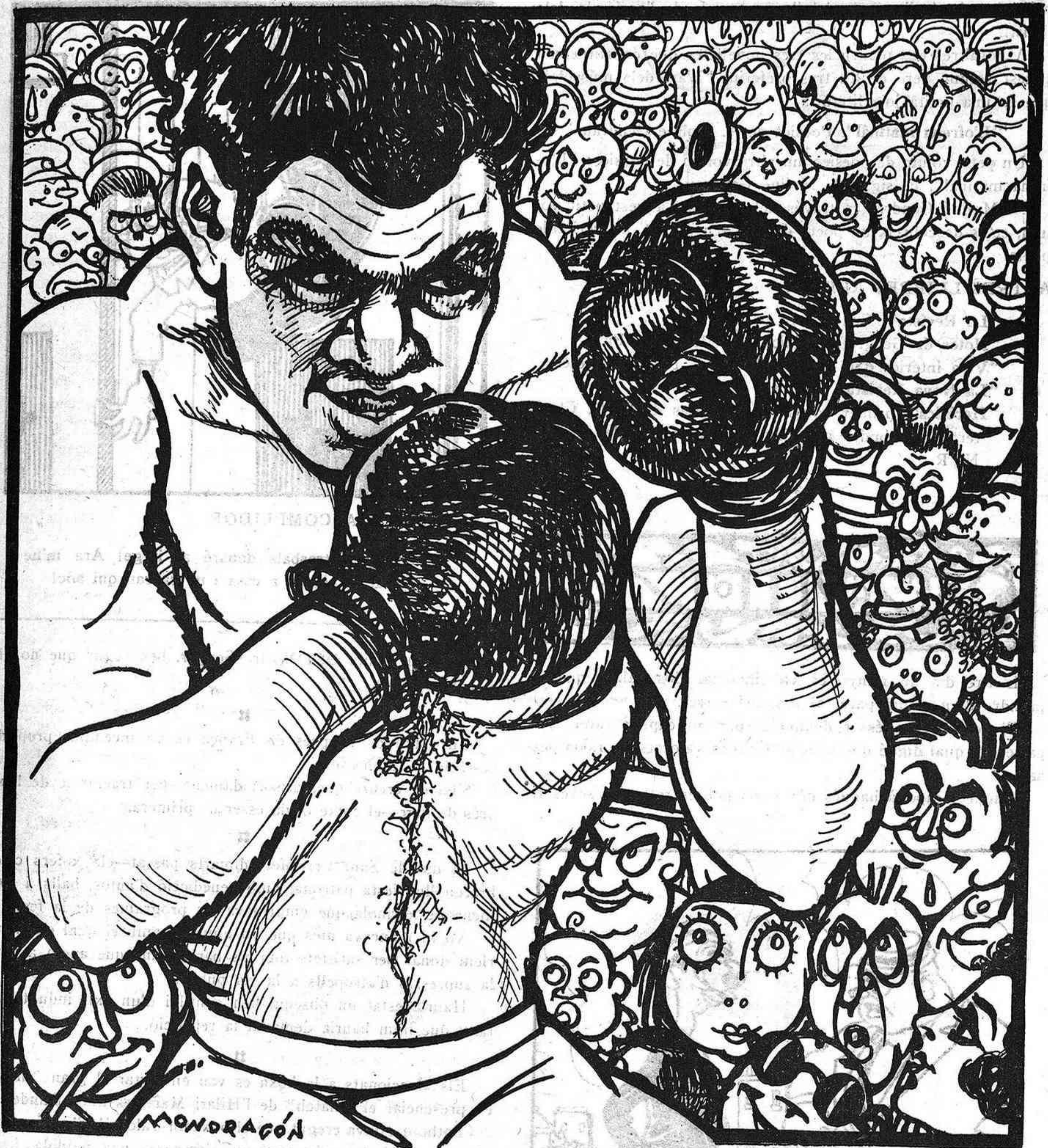
Que no és una obra morta ho demostra que s'està esgotant l'edició—una bella i pulcra edició aquesta de "A tot vent"—i que encara encén les ires de quatre idiotes atacats del mal dels hipòcrites: moralofòbia.

Domènec Guansé és el traductor de "Manon": un traductor excel·lent, el traductor ideal per a aquesta novella. Novel·lista ell també—i novel·lista d'una fina sensibilitat, d'una personalitat original i acusadíssima—la figura de "Manon" l'ha temptat, l'ha guanyat el seu encís.

Domènec Guansé ha treballat aquesta traducció amb el mateix amor que si es tractés d'una obra original. Aquest amor, aquest treball de Domènec Guansé, tan digne, mereix tots els elogis del lector i del crític.

"La mort d'En Joan Apòstol", per Pere Coromines

Pere Coromines, en el pròleg o "història del llibre", ens

L'EPOPEIA MODERNA

El triomf de l'espiritualitat i la intel·ligència.

dóna unes prolixes i interessantíssimes notes d'estètica literària, de l'estètica literària que ha emprat per a escriure aquestes tres "nouvelles" que formen el volum: "La mort d'En Joan Apòstol", "Reus est mortis" i "L'avi del mussols". Pere Coromines ens diu, en el pròleg del llibre, parlant-nos d'aquestes tres novel·les curtes:

"Les tres novel·les que t'ofereixo avui, amic lector, no diuen l'una amb l'altra gairebé més que per la seva tristesa... La tristesa comuna que justifica la seva reunió en un sol llibre, no és ni vol ésser, certament, la nou d'un manifest literari. No

m'he proposat de remarcar una aptitud en la nostra literatura catalana, ni tinc la intenció de fer valer una excel·lència, que no sabria defensar, dels arguments patibularis. No voldria que amb la publicació d'aquest llibre em prenguessin per altre. Les novel·les aquí reunides són tristes perquè ho eren els fets o les coses imaginades que hi volia contar... Però en cap d'aqueixes novel·les no es vol defensar la tristesa com un estat permanent de l'ànim, especialment fecund per a la producció literària..."

Aquestes atinades paraules de Pere Coromines serveixen per a què el lector copsi totes les gràcies del llibre, que són

múltiples: la de l'estil, la del llenguatge, la de l'acció, la dels tipus...

A nosaltres ens plauen les tres novelletes que constitueixen aquest volum, però de les tres preferim "L'avi dels mussols", que és una petita joia literària.

"L'ofrena matinal". Poesies de A. Moliné Gendrau.

Un petit volum de poesies, un altre volum de poesies: "L'ofrena matinal". El signa A. Moliné Gendrau.

A. Moliné Gendrau, a través dels versos d'aquest petit volum, se'ns descobreix un poeta de fina sensibilitat, un veritable poeta.

ALTRES LLIBRES REBUTS

"La Revista". Gener-Juny 1928.

"Notes de Geografia poètica", J. M. López Picó.

"Vida interior d'un escriptor", per J. Puig i Ferrer.

"La Nova Revista". Número de maig.

"Herètics", primer volum de les obres de G. K. Chesterton, traduïdes per Pau Romeva i editades per L. N. R.

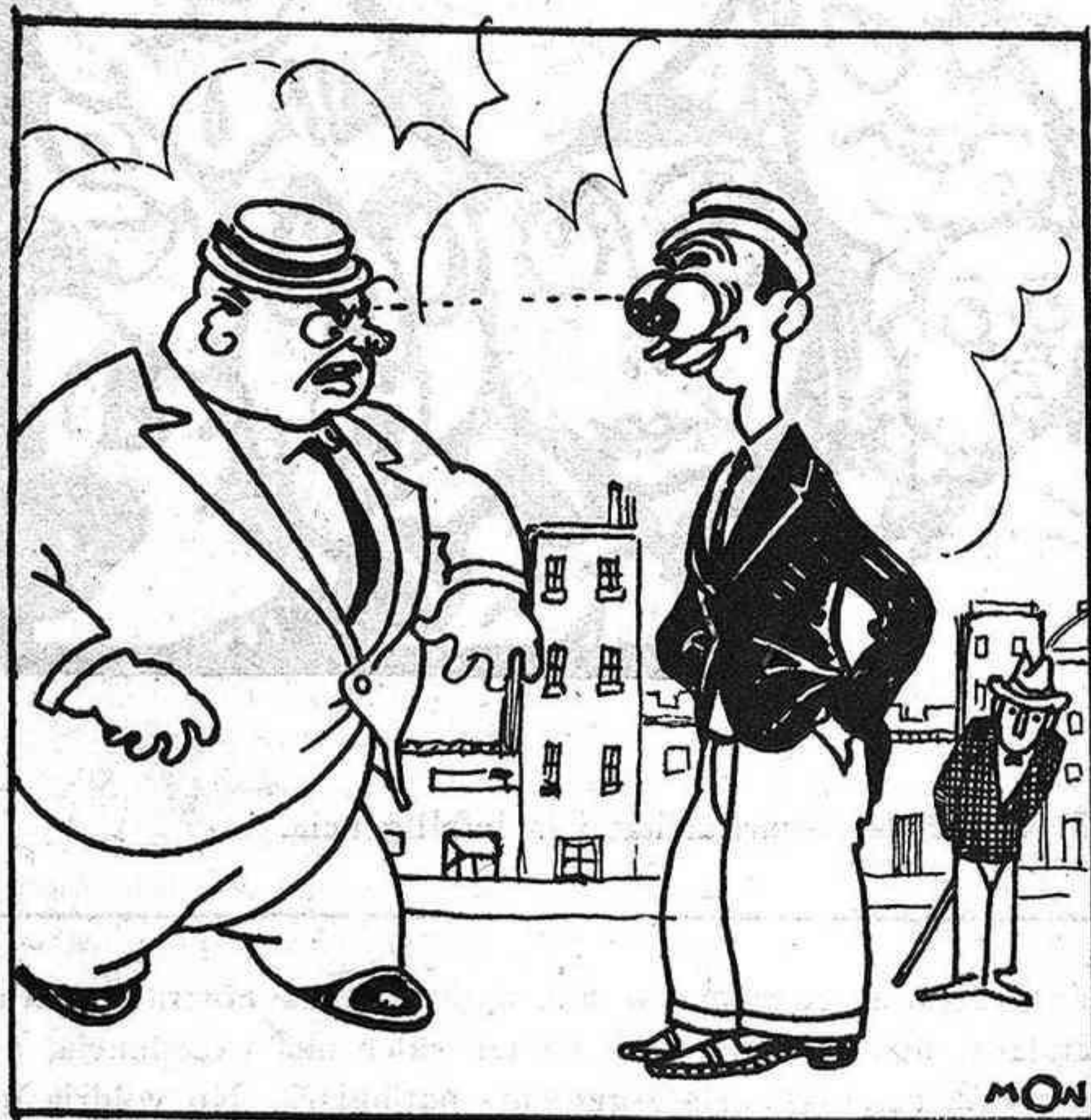
ALPHA

L'altre dia un minyó es va emportar dos calzes que va prendre d'un camió parat al mig del carrer.

El robatori va ésser denunciat per un capellà amo dels calzes, el qual digué que aquests estaven valorats en 1.000 pesetes.

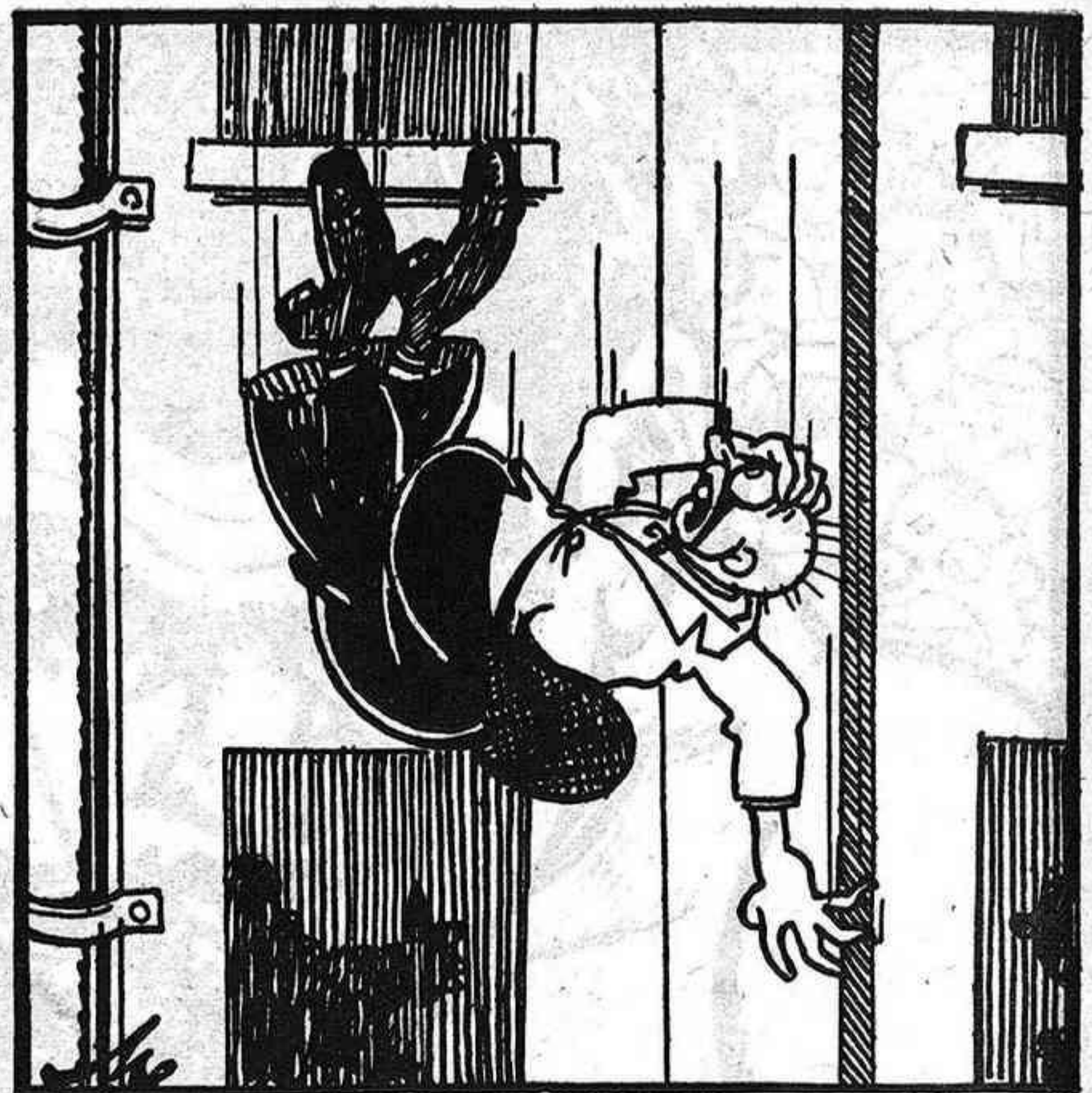
Si aquest capellà hagués donat als pobres totes les seves ri-

LES FOGUERES DE L'ISTIU

—Que t'ha passat alguna cosa que fas aquesta cara?

—No; és que vinc de seguir una noia amb molt bones vistes.

EL SUICIDA COMPLIDOR

—Quin trasbals donaré al jutge! Ara m'he deixat la cèdula a casa i no sabran qui sóc!

queses, com mana Déu Nostre Senyor, ben segur que no els hi haurien pres.

❖

Un cotxe de l'express de França es va incendiar prop de l'estació de Montcada.

S'ha de creure que, dissortadament—per tractar-se de l'express de luxe—el cotxe devia ésser de primera.

❖

El dia de Sant Cristòfol—dimarts passat—els xòfers celebraren llur festa patronal amb benedicció d'autos, balls, i tota mena de xerimola que emplenava els programes de la festa.

No hi mancava més que un número, amb el qual ens hauríem donat per satisfets tots els barcelonins que anem a peu: la supressió d'atropells a la via pública.

Hauria estat un obsequi ben gentil i d'un èxit indubtable; tant, que hom hauria demanat la repetició.

❖

Els afeccionats a la boxa es van emportar el gran "mico" en presenciar el "match" de l'Hilari Martínez amb Dundee.

Tothom estava cregut que el boxador valencià s'hauria cruspit el campió del món com qui s'empassa una píndola, i, en comptes d'això es van trobar amb què al vuitè "round" ja no podia dir fava; per això va baixar del "ring" portant un ull amb samfaina.

Com que als espectadors de bona fe que volen presenciar des de bon lloc un espectacle de boxa, el seient els costa "un ull de la cara", no és estrany que, de tant en tant, també quedi borni algun boxador.

Per cert que, la mateixa nit, l'Uzcudun va deixar k. o. un alemany a Sant Sebastià, perquè li havien triat un adversari de pà de pessic.

Sort d'això, sinó hauríem quedat molt malament davant de les nacions civilitzades.

Ara, mercès a Uzcudun, la nostra brutalitat queda, almenys, a l'alçària dels Estats Units.

Loewenstein, famós home de finances internacional, va desaparèixer d'un avió que volava sobre el Canal de la Mànega, per anar de Londres a Brusselles.

L'esmentat senyor, havia entrat al departament excusat i sembla que en comptes de sortir per on havia entrat, va obrir una portella que donava a l'exterior i caigué al mar, no se sap si víctima d'una equivocació o bé deliberadament amb el propòsit de suïcidar-se.

Hom diu que no hi cabia equivocació de cap mena, doncs les portes que donen a l'exterior, tenen una balda ben tancada per la part de fora. Això fa sospitar que la desaparició sigui fingida per tal de fer una jugada de borsa.

En aquest cas no es tractaria d'un mort, sinó d'un "viu".

✽

Ha estat objecte de molts comentaris el vestit que portava Samitier en embarcar-se per anar a Buenos Aires.

Segons una fotografia presa a bord de la "Infanta Isabel de Borbón", pocs moments abans de la marxa, el famós capità del "Barça" portava un espeterrant vestit de jugar al golf, el qual li donava aspecte de turista alemany.

Hom diu que era una prometença feta a Sant Josep de la Muntanya.

✽

S'anuncia la imminent publicació d'un periòdic de finances titulat "El Rentista", la finalitat del qual serà donar bons consells als afortunats panxacontents que viuen sense treballar.

Si ens vol creure a nosaltres, i de passada fer una bona obra, indiqui als seus lectors acabats la conveniència de fer donatius als hospitals, car, segons l'Església—de la qual tots han d'ésser devots—les obres de caritat rendeixen el 100 per 1, que és l'interès que aquests senyors acostumen a cobrar.

✽

Una senyoreta—els peus de la qual besem—que havia de donar un concret de cant a la "Sala Mozart", va suspendre'l per haver-se fet mal a un genoll.

No ens estranyaria que un manobre, el dia que patís de ronquera, volgués fer festa. Tindria la mateixa justificació.

✽

Dei senzill costum que era a Barcelona l'anar a fora a fer una costellada, ara n'han fet un esport aristocràtic i l'han batejat amb un nom anglès per a fer més forrolla. En diuen "camping" i fins han fundat un club que es dedicarà a conrear la nova afició; el "Camping Club de Catalunya".

Per aquest camí, no desconfiem de veure molt aviat que de l'anar a peu coix també se'n farà un esport, el qual tindrà els seus clubs sota la presidència del comte de Romanones.

✽

Un diari publicà la notícia de què la Companyia de Ferrocarril del Nord havia adquirit l'Hotel Colom per a tirar-lo a terra i fer-hi en el seu lloc una estació.

Un altre diari negà la veracitat del rumor.

Un altre ho afirmà d'una manera terminant.

Un altre ho tornà a negar.

I a hores d'ara resulta que no sabem res del cert.

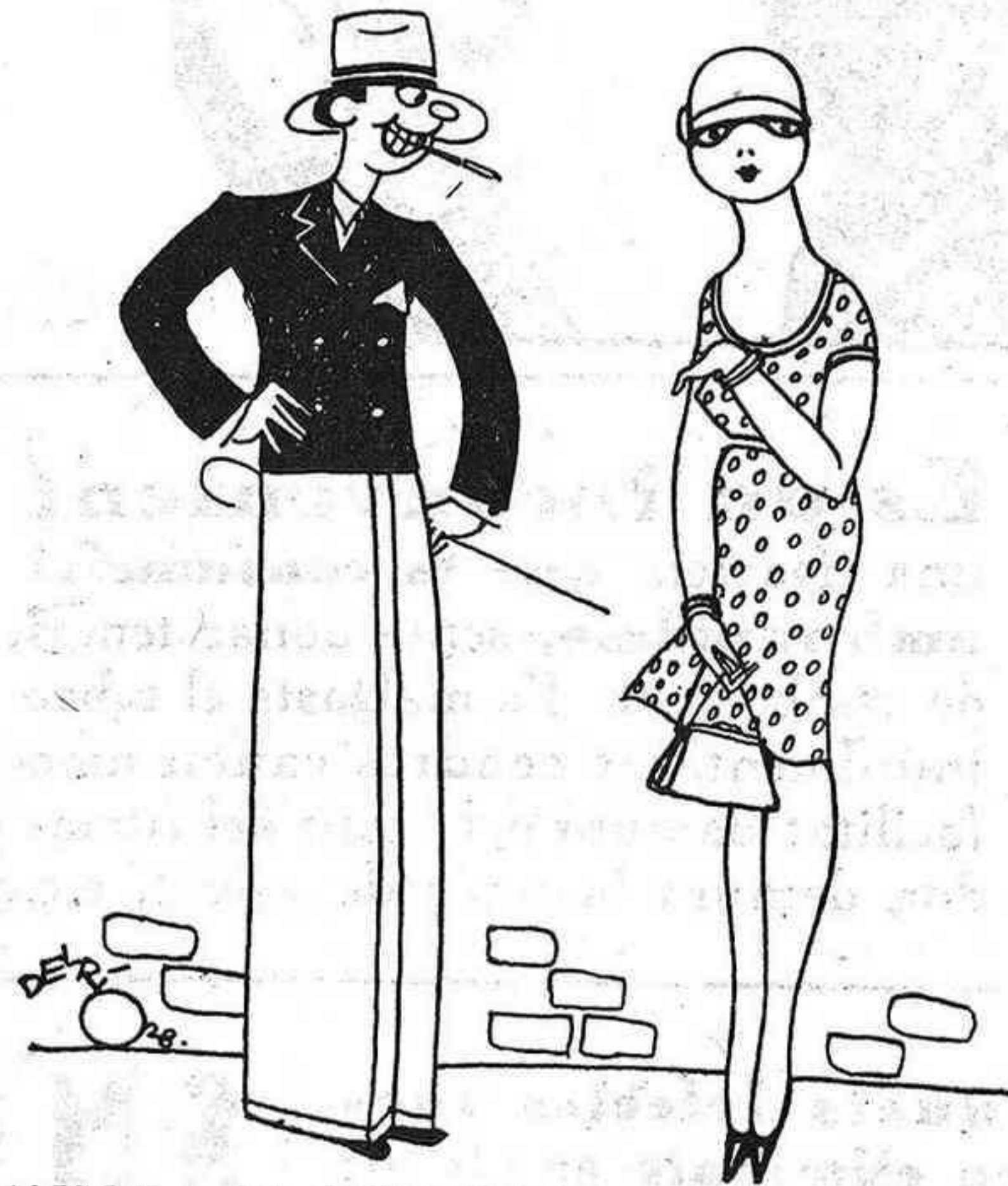
Tant és així, que estem temptats de preguntar-ho a la Xirgu.

Els fa estrany? Quan hom dubta d'una cosa, sol preguntar-ho a una margarida—no ho recordeu? Sí, no... sí, no...?— I com que l'única Margarida que coneixem és la Xirgu...

Perdó; no hi tornarem més.

S. B. i S.: Sí, senyor; teniu molta raó; el "F. C. Barcelona" és tot això que dieu i molt més encara, però no veiem la necessitat de dir-ho en vers. Prou pilota. A Catalunya i per als poetes hi han d'haver altres problemes que el de la pilota. —A. C.: Esteu equivocats: recordeu que la "Lliga" va proclamar la "santa insistència", alta virtut cívica. De totes maneres, aquesta setmana no heu perdut el temps; passa a "La Campana de Gràcia". —J. V.: Us diem el mateix que al vostre veí de dalt; també ho destinem a "La Campana", sense que això signifiqui un compromís de publicació immediata. —M. B.: El vostre treball resulta massa seriós i no encaixa prou dintre l'esperit satíric del nostre setmanari. Ho donarem al company encarregat de "La Campana" per si ho creu digne de publicació. —J. R. A.: Poseu-vos tranquil que no hi ha res de tot això. I com que desapareguda la causa, el crit d'alarma no tindria justificació, amb el vostre permís ho tirarem al cove dels papers. —Oesienarf: Aquesta mena de treballs s'han de quedar per millors temps, amic; mentrestant, podeu parlar d'altres coses i, si pot ésser, féu-ho en prosa. —J. N.: Per ara, el vostre fruit encara verdeja; deixeu-lo madurar que potser arribi el moment d'aprofitar-ho. Això vol dir que si estúdieu força arribareu a fer quelcom digne d'ésser publicat. —R. C.: No hauréu suat massa, oi? Ja feu bé, ja, perquè en aquest temps un no s'hi pot encaparrar. —M. R.: Ves qui ho havia de dir? Un estudiant de capellà dedicant versos a les noies! Creiem que molt aviat penjareu els hàbits a la figuera; però si ho féu, no trieu l'ofici de poeta; és un bon consell.

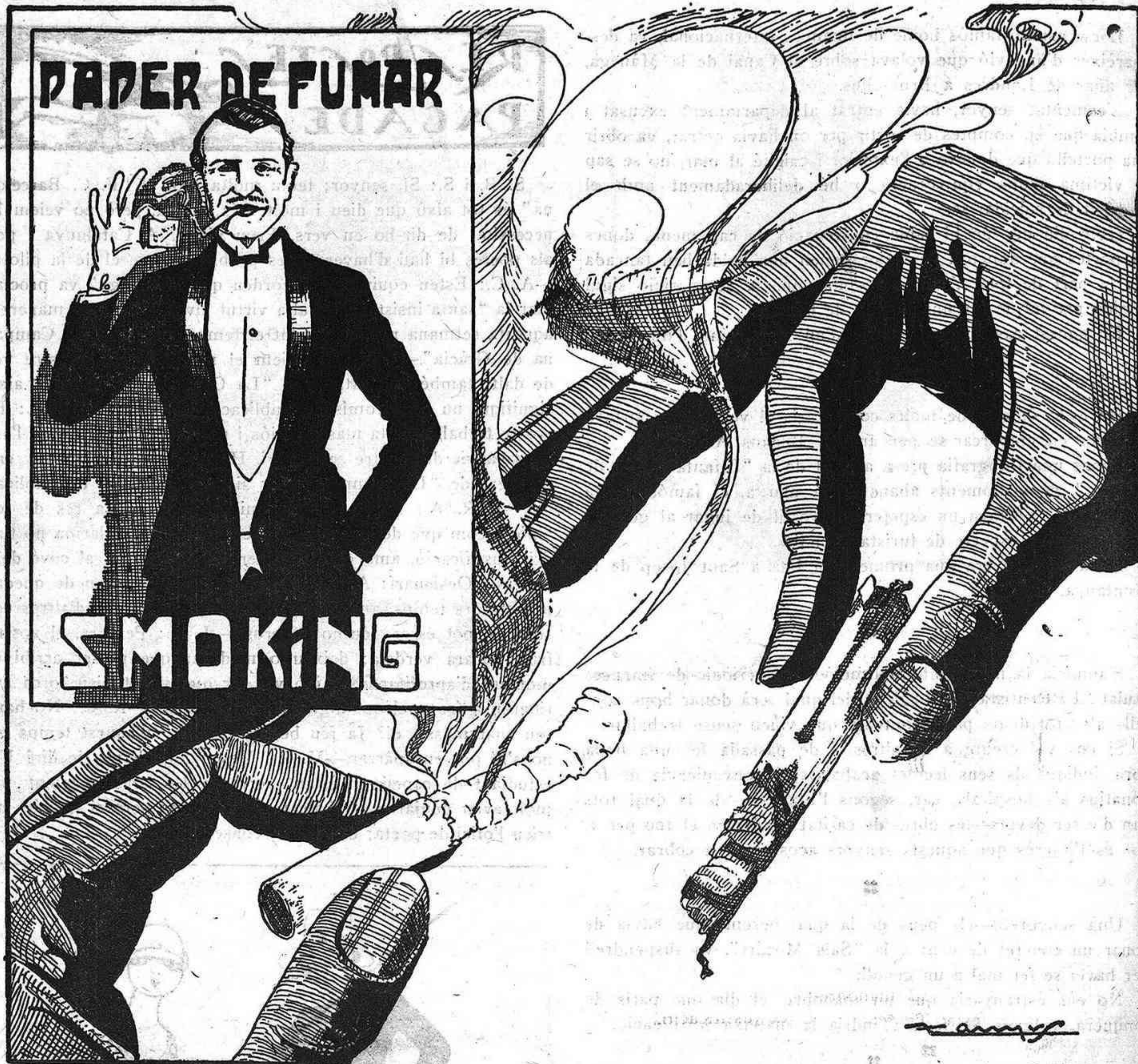
L'AMOR I LA MEMORIA

—No em recorda?

—No!

—Jo vaig ésser el seu primer amor.

—Oh, n'he tingut tants de primers amors!

Es un inconvenient una cigarreta que es consumeixi amb rapidesa, sense donar temps de assaborir-la. Es malgasta el tabac inútilment, les cendres cauen amb facilitat damunt del vestit del fumador, damunt la taula de treball, etc.

Es un inconvenient una cigarreta que s'apagui amb freqüència, havent d'encendre-la diverses vegades. Produeix cendres negres, i el tabac perd bona part dels seus sabor i aroma.

Aquets defectes queden eliminats empleant el paper de fumar

SMOKING

de combustió lenta, sabor agradós, molt resistant i fi. Es per aquestes raons que ha sigut el més ben acollit pels fumadors intel·ligents.

ESTIU EJANTS!!

No deixeu d'emportar-vos algun llibre dels
recentment publicats

<i>Pere Coromines: La Mort d'En Joan Apòstol</i>	Pessetes 3'—
» » <i>Putxinel·lis</i>	» 3'—
<i>G. K. Chesterton: Herètics</i>	» 5'—
<i>Abat Prevost: (Traducció de D. Guansé) Manon Lescaut</i>	» 3'—
<i>Miquel Llor: Tàntal</i>	» 3'—
<i>E. Planas: Els Pardals de la Rambla</i>	» 3'—
<i>Puig i Ferrer: Vida interior d'un escriptor</i>	» 4'—
<i>Santiago Rusiñol: Màximes i mals pensaments</i>	» 2'—
<i>A. Bulart y Rialp: De les meves tresqueres</i>	» 3'—
<i>Narcís Oller: La Papallona i L escanyapobres</i>	» 6'—
» » <i>Vilaniu</i>	» 6'—
<i>Josep Pla: Cartes de lluny</i>	» 3'—
<i>Voltaire: (Traducció de Carles Soldevila) Càndid</i>	» 1'50

AVIAT

BÀRCELONA

Cor de Catalunya

per LLUÍS CAPDEVILA

NOTA.—Tot hom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorga rebaixes.

EL SENYOR ESTEVE MORALISTA

—Noies, això es un escàndol; aneu més destapades
que en temps d'Adam i Eva
—Oh! és clar! Llavors es podien tapar amb els cabells,
que els duien llargs